

Το Περιβάλλον σε Κάθε Κοινωνική Εθνική και Ιδιωτική Πρωτοβουλία

Καθηγητής Ιωάννης Πεσμαζόγλου

Πρόεδρος
Ακαδημία Αθηνών
Ελλάς

Θέλω να υπογραμμίσω τη σημασία αυτού του συνεδρίου σε συσχέτιση με τη σημασία του περιβάλλοντος σε όλες τις πλευρές της ανθρώπινης δράσης.

Το συνέδριο αυτό συνδέεται με τη βιομηχανική δραστηριότητα, με το κέρδος σε αναφορά προς το περιβάλλον. Είναι αυτονόητος ο δεσμός μεταξύ των δύο αυτών θεμάτων και θέλω αμέσως να συγχάρω την Πρόεδρο και όλους όσους είχαν την πρωτοβουλία να συμπράξουν, συμμετέχοντας στο συνέδριο.

Τα προβλήματα του περιβάλλοντος γίνονται διαρκώς ευρύτερα και βαθύτερα. Είναι συνεπώς ενδιαφέρον να συνειδητοποιήσουμε τις οπτικές γωνίες από τις οποίες πρέπει να αναλυθούν καθώς και τους τρόπους με τους οποίους είναι δυνατή η αντιμετώπιση τους.

Θα κάνω τρεις διαπιστώσεις. Η πρώτη είναι, ότι το περιβάλλον διαμορφώνει τη ζωή μας και αντίστροφα, το περιβάλλον διαμορφώνεται από τον τρόπο ζωής μας. Και τη συνείδηση αυτή πρέπει να την αποκτήσουμε όλοι, όλες οι ηλικίες, όλες οι δραστηριότητες, όλοι οι λαοί. Το τονίζω αυτό γιατί συνδέεται με το έργο, την αποστολή αυτού του συνεδρίου. Πρέπει να μας γίνει συνείδηση η σημασία του περιβάλλοντος, να αναλυθούν και να κατανοηθούν όλες οι πτυχές της, ώστε να συναχθούν τα αναγκαία συμπεράσματα, ως προς την ανθρώπινη δράση, επιχειρηματική ή άλλη για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα του περιβάλλοντος.

Λέγοντας αυτά θέλω να τονίσω τη σημασία του έργου, που ανέπτυξε η Διεθνής Οργάνωση Βιοπολιτικής και η πρόεδρος της Δρ. Βλαβιανού-Αρβανίτη στα σχολεία. Οι νέοι άνθρωποι, τα παιδιά μας πρέπει να καταλάβουν τι σημαίνει το περιβάλλον και γιατί πρέπει να το φροντίσουμε, να το προσέξουμε. Γιατί ζούμε μέσα σ' αυτό και γιατί η ζωή μας επηρεάζεται από την προστασία, από το σεβασμό του περιβάλλοντος.

Μία δεύτερη κατεύθυνση είναι ακριβώς εκείνη η οποία συνδέεται και με το παρόν συνέδριο. Η ανάλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει το περιβάλλον, καθώς και η ανάλυση των τρόπων προστασίας του είναι έργο συλλογικής δράσης, στην οποία περιλαμβάνεται αυτονομία και η ευθύνη της πολιτείας. Η πολιτεία, παντού, έχει την ευθύνη για την προστασία, την φροντίδα του περιβάλλοντος. Πρέπει να αναζητηθούν προς όλες τις κατευθύνσεις τα αίτια της υποβάθμισης του περιβάλλοντος και οι τρόποι για να την αντιμετωπίσουμε.

Γι' αυτό η επιστήμη του περιβάλλοντος είναι μία εφαρμοσμένη επιστήμη, είναι μία επιστήμη ανάλυσης της δημόσιας δράσης και ευρύτερα της κοινωνικής δράσης, τόσο για την προστασία του περιβάλλοντος όσο και για την άντληση από τα αγαθά του περιβάλλοντος των ωφελειών εκείνων, οι οποίες προσδιορίζουν και εμβαθύνουν τη ζωή μας.

Υπάρχει και μία τρίτη κατεύθυνση, η οποία συνδέεται με τις προηγούμενες. Είναι η διεθνής διάσταση της προστασίας του περιβάλλοντος. Είναι αδύνατο να επιτύχουμε στην προστασία του περιβάλλοντος, εάν το έργο δεν συνδυαστεί με τις προσπάθειες, με την πολιτική και με το έργο επίσης άλλων κρατών. Από την άποψη αυτή οι διεθνείς συναντήσεις, η διεθνής ανταλλαγή ιδεών και κυρίως τα διεθνή συνέδρια, είναι πολύ μεγάλης σημασίας. Αυτό μου δίνει την ευκαιρία να συγχάρω τους διοργανωτές αυτού του συνεδρίου, αλλά και να εκφράσω το ζωηρό ενδιαφέρον όλων μας για την παρουσία εδώ εκπροσώπων από πολλές χώρες. Όλοι από κοινού μπορούμε και πρέπει να αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα του περιβάλλοντος και να υπογραμμίσουμε ιδιαίτερα την αλληλεξάρτηση της επιχειρηματικής δράσης, του κέρδους με την προστασία του περιβάλλοντος.

Η συνείδηση των προβλημάτων και η ανάγκη πολιτικής υποστήριξης για το περιβάλλον υπάρχουν και είναι πολύ ζωηρές και διαρκώς βαθύτερα διαμορφούμενες στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αναφέρω απλώς, ότι στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην πρόσφατη σύνοδο, του Οκτωβρίου, τα προβλήματα του περιβάλλοντος και η αναγκαιότητα διαμόρφωσης μίας ευρωπαϊκής πολιτικής προστασίας του περιβάλλοντος ήταν από τα κυριότερα θέματα που συζητήθηκαν.

Πρέπει να επισημανθεί, πως σε όλες τις κατευθύνσεις της ευρωπαϊκής πολιτικής, είναι ανάγκη να υπάρχει μία ανάλυση των επιπτώσεων πάνω στο περιβάλλον, κάθε απόφασης και δραστηριότητας, που προωθείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στη συνέχεια απαιτείται η σε βάθος ανάλυση, η επεξεργασία των συνεπειών πάνω στο περιβάλλον κάθε κοινωνικής ή δημόσιας ή επιχειρηματικής πρωτοβουλίας. Το θέμα δεν είναι πολύ απλό γιατί ο προσδιορισμός των επιπτώσεων, θετικών ή αρνητικών πάνω στο περιβάλλον είναι μία πολύπλοκη επιστημονική διαδικασία. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, που εκφράζει την από κοινού αντιμετώπιση των σύγχρονων προβλημάτων για τους λαούς της Ευρώπης, σήμερα τους 15, αύριο τους 25 ή 30, καθώς αναμένεται να διπλασιαστεί ο αριθμός των μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα χρόνια που έρχονται, θεωρεί το περιβάλλον από τα σοβαρότερα θέματα, που πρέπει να απασχολήσουν τα κύρια όργανά της και με αυτό εννοώ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και βεβαίως το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο που εκφράζει την πολιτική εξουσία των χωρών, που μετέχουν, αλλά και της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθ' εαυτής.

Έχουν γίνει επίσης υπολογισμοί, που οδήγησαν στο συμπέρασμα, ότι κάθε επιχειρηματική δράση αλλά και κάθε κοινωνική δράση συνδέεται με μία απειλή ή μία αλλοίωση του περιβάλλοντος με κόστος που φτάνει περίπου στο 2% ή ίσως και 3% του κόστους της, τα αποτελέσματα και τις συνέπειες της οποίας οφειλούμε να επισημάνουμε και να μελετήσουμε. Τα

στοιχεία αυτά μεταφέρουν το μήνυμα, ότι κάθε είδους δράση έχει μία περιβαλλοντική συνέπεια και ένα από τα αποτελέσματα είναι, ότι πρέπει να αποκτήσουμε ακρίβεια στη γνώση, στη μέτρηση και στην αξιολόγηση των συνεπειών πάνω στο περιβάλλον, οιασδήποτε κοινωνικής οιασδήποτε κρατικής ή και ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

Αυτές είναι οι κατευθύνσεις, προς τις οποίες είναι λογικό και αναγκαίο να μελετήσουμε τα προβλήματα του περιβάλλοντος. Σε έναν κόσμο όπου με τη ραγδαία αύξηση του πληθυσμού σε ολόκληρη τη Γη, η ένταση στη ζωή μας και η πυκνότητα των κοινωνιών αυξάνεται, τα προβλήματα του περιβάλλοντος γίνονται οξύτερα και η ανάγκη να αντιμετωπιστούν υπεύθυνα και αποτελεσματικά γίνεται διαρκώς μεγαλύτερη, βαρύτερη και σημαντικότερη. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο το συνέδριο αυτό είναι πολύ μεγάλης σημασίας και είμαι βέβαιος, ότι οι πτυχές τις οποίες προσπάθησα να επισημάνω πολύ σύντομα, θα αποτελέσουν αντικείμενο των σκέψεων, τις οποίες θα ανταλλάξετε.

Θέλω λοιπόν αυτή τη στιγμή να εκφράσω δημόσια, πρώτον με τη χαρά για την παρουσία εκπροσώπων από άλλες χώρες, η ανταλλαγή σκέψεων στο διεθνές επίπεδο είναι πολύτιμη, όπως τόνισα πριν από λίγο. Αλλά θέλω ιδιαίτερα να υπογραμμίσω τη συμβολή και την σημασία του έργου της Διεθνούς Οργάνωσης Βιοπολιτικής, όπως διαμορφώθηκε κατά κύριο λόγο, θα έλεγα σχεδόν μόνον, από τη Δρ. Βλαβιανού-Αρβανίτη. Θέλω να συγχαρώ επίσης το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών, που μέσα στην ποικιλία των δραστηριοτήτων του φιλοξενεί αυτό το συνέδριο, του οποίου είναι αυτονόητη η γενικότερη σημασία.

Ο Καθηγητής **Ιωάννης Πεσμαζόγλου**, Πρόεδρος της Ακαδημίας Αθηνών, είναι κάτοχος διδακτορικού Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών και διδακτορικού Οικονομικών του Πανεπιστημίου του Cambridge. Ήταν Καθηγητής Πολιτικής Οικονομίας του Πανεπιστημίου Αθηνών (1967-1970), Αντιπρόεδρος της Τράπεζας της Ελλάδας (1960-1967), Πρόεδρος της Ελληνικής Επιτροπής Ευρωπαϊκής Συνεργασίας (1962-1965), Υπουργός Οικονομικών (Ιούλιος-Οκτώβριος 1974), Βουλευτής Επικρατείας (1974-1989) και Ευρωβουλευτής (1989-1994). Συγγραφέας πολυάριθμων άρθρων και βιβλίων οικονομικών και πολιτικών επιστημών, ο Καθηγητής Πεσμαζόγλου έχει πολυάριθμες δημοσιεύσεις στα Ελληνικά, Γαλλικά, Αγγλικά και Γερμανικά.